

УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему:

*«Підготовка майбутніх соціальних робітників до
здійснення соціально-педагогічного супроводу
неповнолітніх правопорушників, звільнених від
відбування покарання»*

Виконав: здобувач 2 курсу,
групи СР-18м
спеціальності 231 «Соціальна робота»
Половець А.П.
Керівник: Олійник І.В., к.п.н., доц.

м. Дніпро
2020 р.

АНОТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота здобувача 2-го курсу, спеціальності 231 «Соціальна робота» (у форматі магістр) (Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, кафедра педагогіки та психології) присвячена проблемі визначення теоретичних засад підготовки майбутніх соціальних робітників до здійснення соціально-педагогічного супроводу неповнолітніх правопорушників, звільнених від відбування покарання в умовах служби пробачії та експериментальній перевірці моделі зазначеного процесу.

На підставі здійсненого науково-теоретичного та емпіричного аналізу досліджуваної проблеми визначено, що соціально-педагогічний супровід неповнолітніх правопорушників в службі пробачії доцільно розглядати на конкретно-науковому рівні теоретико-методологічного конструкту дослідження, використовуючи в якості інструментарію сукупність принципів, функцій, методів, підходів, концепцій, спільних як для багатьох наукових галузей, так і безпосередньо для конкретної наукової дисципліни. З'ясовано, що готовність до здійснення соціально-педагогічного супроводу неповнолітніх правопорушників, звільнених від відбування покарання доцільно розглядати як системне особистісне утворення, очікуваний результат професійної підготовки і психологічний стан фахівця (соціального робітника/ педагога, вихователя, іншого персоналу служби пробачії), що поєднує науково-теоретичну, практичну, психофізіологічну й психологічну складові. Даний феномен має такі критерії: науково-теоретичний, практичний, психофізіологічний, психологічний.

Виокремлено принципи, на яких ґрунтується розроблення моделі з підготовки майбутніх соціальних робітників до здійснення соціально-педагогічного супроводу неповнолітніх правопорушників, звільнених від відбування покарання в умовах служби пробачії, а саме: принцип дотримання законності в процесі ресоціалізації, принцип цілеспрямованості соціально-педагогічного процесу на ресоціалізацію неповнолітніх правопорушників, принцип формування в середовищі колишніх неповнолітніх засуджених позитивних міжособистісних стосунків, принцип єдності соціального значення діяльності та її суб'єктивної значущості для неповнолітніх, які звільнилися з місць позбавлення волі, принцип індивідуального і диференційованого підходу, принцип комплексного підходу, принцип гуманізму, принцип компетентності кадрів; принцип прямої участі; принцип добровільності вибору в отриманні чи відмові від отримання допомоги, принцип пріоритетності інтересів неповнолітнього, принцип стимулювання неповнолітнього та його сім'ї до самопомоги.

Доведено, що під час реалізації моделі підготовки майбутніх соціальних робітників до здійснення соціально-педагогічного супроводу неповнолітніх правопорушників, звільнених від відбування покарання ефективними є такі форми навчання: гра «20 000 днів», лялько терапія; перегляд соціальних роликів, форум-театр, гра – вправа на тему: «Ми різні, але ми схожі», тренінгове заняття на тему: «Я - особистість».

Перелік ключових слів: соціальний робітник, соціально-педагогічний супровід, неповнолітні правопорушники, професійна підготовка майбутніх соціальних робітників.

SUMMARY

The qualification work of the second year student, specialty 231 "Social work" (in the format of Master's degree) (Alfred Nobel University, Dnipro, Department of Pedagogy and Psychology) is devoted to the problem of determining the theoretical bases of preparation of future social workers for the implementation of social pedagogical offenders released from probation in the probation service and experimental verification of the model of the said process.

On the basis of the carried out scientific-theoretical and empirical analysis of the investigated problem, it is determined that socio-pedagogical support of juvenile offenders in the probation service should be considered at the specific scientific level of the theoretical and methodological structure of the research, using as a toolbox a set of principles, functions and methods, common to many fields of science and directly to a specific scientific discipline. It is found that the readiness to carry out social and pedagogical support of juvenile offenders released from serving sentences should be considered as a systemic personal education, the expected result of professional training and the psychological state of the specialist (social worker / teacher, tutor, other staff) scientific-theoretical, practical, psychophysiological and psychological components. This phenomenon has the following criteria: scientific-theoretical, practical, psychophysiological, psychological.

The principles underlying the development of a model for the preparation of future social workers for the implementation of social and pedagogical support of juvenile offenders released from probation in the conditions of the probation service, namely: the principle of compliance with the law in the process of re-socialization, the principle of social commitment offenders, the principle of forming in the environment of former juveniles convicted of positive interpersonal relationships, the principle is the importance of the social significance of the activity and its subjective importance for minors who have been released from incarceration, the principle of individual and differentiated approach, the principle of an integrated approach, the principle of humanism, the principle of competence of personnel; the principle of direct participation; the principle of voluntary choice in receiving or refusing assistance, the principle of priority of the interests of the minor, the principle of encouraging the minor and his family to self-help.

It is proved that the following forms of training are effective during the implementation of the model of preparation of future social workers for social and pedagogical support of juvenile offenders released from serving their sentences: play "20,000 days", doll therapy; watching social videos, forum theater, play - exercise on the theme: "We are different, but we are alike", training session on the theme: "I am a personality".

Key words: social worker, social and pedagogical support, juvenile offenders, professional training of future social workers.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ РОБІТНИКІВ ДО ЗДІЙСНЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ НЕПОВНОЛІТНІХ ПРАВОПОРУШНИКІВ, ЗВІЛЬНЕНИХ ВІД ВІДБУВАННЯ ПОКАРАННЯ	
1.1. Підготовка майбутніх соціальних робітників до здійснення соціально-педагогічного супроводу неповнолітніх правопорушників, звільнених від відбування покарання як соціально-педагогічна проблема.....	9
1.2. Суть та специфіка підготовки майбутніх соціальних робітників до здійснення соціально-педагогічного супроводу неповнолітніх правопорушників, звільнених від відбування покарання в умовах служби пробачії.....	25
1.3. Діагностика готовності майбутніх соціальних робітників до здійснення соціально-педагогічного супроводу неповнолітніх правопорушників, звільнених від відбування покарання в умовах служби пробачії.....	40
Висновки до першого розділу.....	53
РОЗДІЛ 2. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА МОДЕЛІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ РОБІТНИКІВ ДО ЗДІЙСНЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ НЕПОВНОЛІТНІХ ПРАВОПОРУШНИКІВ, ЗВІЛЬНЕНИХ ВІД ВІДБУВАННЯ ПОКАРАННЯ В УМОВАХ СЛУЖБИ ПРОБАЦІЇ	
2.1. Модель підготовки майбутніх соціальних робітників до здійснення соціально-педагогічного супроводу неповнолітніх правопорушників, звільнених від відбування покарання в умовах служби пробачії.....	55
2.2. Реалізація моделі підготовки майбутніх соціальних робітників до здійснення соціально-педагогічного супроводу неповнолітніх правопорушників, звільнених від відбування покарання в умовах служби.....	63
2.3. Аналіз ефективності моделі підготовки майбутніх соціальних робітників до здійснення соціально-педагогічного супроводу неповнолітніх правопорушників, звільнених від відбування покарання в умовах служби пробачії.....	67
Висновки до другого розділу.....	71
ВИСНОВКИ.....	73
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	76
ДОДАТКИ.....	87